

Nr 38

Finansutskottets betänkande angående motioner om ökad statlig upphandling från mindre och medelstora företag m. m.

Motionerna

I motionen 1971: 510 av herr Eriksson i Ulfabyrn m. fl. (c, fp, m) hemställs att riksdagen beslutar att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om åtgärder i syfte att öka den statliga upphandlingen från mindre och medelstora företag, i enlighet med vad som anförts i motionen.

I motionen 1971: 513 av herr Nordgren m. fl. (m) hemställs *dels* att riksdagen hos Kungl. Maj:t måtte hemställa om att upphandlingskommittén i tilläggsdirektiv får i uppdrag att efter utredning framlägga förslag uttryckligen syftande till ökad statlig och annan offentlig upphandling från de mindre och medelstora företagen, samt *dels* att riksdagen måtte ge Kungl. Maj:t till känna vad i övrigt i motionen anförts.

I motionen 1971: 515 av herr Stridsman m. fl. (c) hemställs *dels* att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller att statsdepartementen rekommenderar underställda verk och myndigheter att lägga ut beställningar och göra upphandlingar hos företag i Norrland i enlighet med vad som anförts i motionen, samt *dels* att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t som sin mening ger till känna vad som anförts i motionen beträffande senareläggningen av vissa statliga beställningar.

Utskottet

I motionerna 1971: 510 och 1971: 513 begärs åtgärder som syftar till att öka den statliga resp. offentliga upphandlingen från mindre och medelstora företag. I den senare motionen begärs att riksdagen hos Kungl. Maj:t skall hemställa om sådana tilläggsdirektiv till 1968 års upphandlingskommitté att denna får i uppdrag att utreda och framlägga förslag härom.

De i motionerna framförda yrkandena berör riktlinjerna för de statliga myndigheternas upphandling. Dessa är i första hand fastställda i 1952 års upphandlingskungörelse (nr 296), vari fastslås grundprincipen att full affärsmässighet skall iakttas vid upphandlingen. Det anbud skall

sålunda antas vilket med beaktande av samtliga omständigheter är att anse som förmånligast för staten. Den kommunala upphandlingen regleras inte genom författningsbestämmelser. Ett stort antal landsting och primärkommuner tillämpar emellertid av kommunförbunden utfärdade rekommendationer, som i betydande utsträckning ansluter sig till upphandlingskungörelsen.

Frågan om formerna för den statliga upphandlingen prövas av 1968 års upphandlingskommitté. Denna har parlamentarisk och kommunal representation. Enligt direktiven har de sakkunniga i uppdrag att kartlägga praxis i den statliga upphandlingen och pröva denna ur statsfinansiell och näringspolitisk synvinkel. Den kommunala upphandlingens former bör inte heller förbigås. Vidare har kommittén i uppdrag att överväga lämpliga metoder att bestrida merkostnader då statliga beställningar sker i sysselsättningsfrämjande syfte. Åtgärdernas förenlighet med internationella förpliktelser skall härvid särskilt beaktas.

De i motionerna 1971: 510 och 1971: 513 aktualiserade åtgärderna torde sålunda ligga inom ramen för de frågor kommittén har att överväga. Enligt vad utskottet inhämtat befinner sig utredningsarbetet i sitt slutskede. Utredningens överväganden och förslag bör enligt utskottets mening avvaktas.

I motionen 1971: 515 hemställs att de i 1971 års finansplan anmälda senareläggningarna av beställningar vid det militära försvaret ej skall få omfatta företag som har betydelse för sysselsättning och näringslivsutveckling i Norrland. Beställningar av industriprodukter samt arbeten för försvaret har sedermera under inverkan av det försämrade sysselsättningsläget tidigare lagts i betydande omfattning i förhållande till fastställda planer. Enligt utskottets uppfattning har frågeställningen därför inte längre aktualitet.

I motionen hemställs vidare att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t skall anhålla att statsdepartementen rekommenderar underställda verk och myndigheter att lägga ut beställningar och göra upphandlingar i Norrland. Motionärerna åberopar det särskilda förfarandet vid upphandling för försvarets räkning, som innebär, att förteckningar upprättas på företag i de fyra nordligaste länen som kan komma i fråga som leverantörer samt att yttrande inhämtas från arbetsmarknadsstyrelsen då anbud från företag i dessa län inte kan antas.

Arbetsmarknadsstyrelsen har i skrivelse hemställt att även civila statliga myndigheter bör omfattas av bestämmelserna. Framställan har för övervägande överlämnats till upphandlingskommittén. Kommitténs överväganden i frågan bör enligt utskottet avvaktas.

Med hänvisning till vad ovan anförts beträffande de i motionerna aktualiserade angelägenheterna hemställer utskottet

1. att riksdagen avslår motionen 1971: 510
2. att riksdagen avslår motionen 1971: 513
3. att riksdagen avslår motionen 1971: 515.

Stockholm den 2 november 1971

På finansutskottets vägnar

SVEN EKSTRÖM

Närvarande: herrar Ekström (s), Franzén (s), Burenstam Linder (m), Larsson i Karlskoga (s), Kristiansson i Harplinge (c), Jansson (s), Löfgren (fp), Josefsson i Halmstad (s), Brundin (m), Arne Pettersson i Malmö (s), Åsling (c), Gadd (s), Fågelsbo (c), Möller i Göteborg (fp) och Wiklund i Härnösand (s).

